

Handleiding voor het opgraven van lijken en het ruimen van graven

Opgraven van lijken is op grond van Wlb art. 29 gehouden aan goedkeuring van de burgemeester en toestemming van de rechthebbende van het graf. Na verloop van de wettelijke termijn van grafrust van 10 jaar en het verlopen van de grafrechten mag een graf worden geruimd; een ruiming behoeft dan geen goedkeuring van de burgemeester (Wlb art. 31). Een opgegraven lijk dient altijd herbegraven of gecremeerd te worden. Bij ruiming is dit niet het geval maar dient wel voldaan te worden aan Wlb art. 31, lid 3; teraardebestelling van skeletdelen vindt dan veelal plaats in een zogenaamde knekelput. Cremeren na ruiming vindt slechts sporadisch plaats, omdat dit uitsluitend is toegelaten op verzoek van de in Wlb art. 18 bedoelde persoon. Bovendien dient de officier van justitie van de plaats van ruiming hiervoor schriftelijk toestemming te verlenen.

In de praktijk is bij opgravingen binnen 10 jaar na begraven de kans op het aantreffen van (gedeeltelijk) onverteerde lijken groot. Deze kunnen overigens ook bij ruiming na 10 jaar worden aangetroffen, zodat deze handleiding in dergelijke gevallen eveneens van toepassing is. Tijdens het verteringsproces ontstaan allerlei, al dan niet giftige, (tussen)verbindingen. Ook kan een verterend lijk als voedingsbodem dienen voor allerlei, soms pathogene of infectieuze, micro-organismen. Om die reden is het noodzakelijk bij opgravingen zowel het betrokken personeel als de omgeving hiertegen te beschermen. Bovendien dient men omwille van de piëteit regels en voorschriften in acht te nemen.

Het volgende is daarom bij opgravingen van belang:

1. Opgraving van één of meer lijken kan eerst plaatsvinden nadat de bestemming ervan is vastgesteld en na goedkeuring door de burgemeester en de rechthebbende van het graf. Ook dient de betrokken inspecteur tijdig in kennis te zijn gesteld.
2. Voordat met de werkzaamheden mag worden aangevangen, dient een plan van aanpak te worden gemaakt. Hierin wordt vastgelegd, hoe opgetreden wordt bij het aantreffen van onvolledig verteerde resten en wat de herbestemming is. Behalve de technische uitvoering dienen tevens richtlijnen te worden vermeld met betrekking tot aan te treffen al dan niet waardevolle voorwerpen. Speciale aandacht dient te worden geschonken aan de mogelijke aanwezigheid van asbest dekplaten welke in het verleden veelvuldig werden aangebracht onder grafmonumenten.